

Oikeustapauskokoelma

UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (viides jaosto)

10 päivänä elokuuta 2017*

Ennakkoratkaisupyyntö – Kiireellinen ennakkoratkaisumenettely – Poliisiyhteistyö ja oikeudellinen yhteistyö rikosasioissa – Eurooppalainen pidätysmääräys – Puitepäätös 2002/584/YOS – Jäsenvaltioiden väliset luovuttamismenettelyt – Täytäntöönpanon edellytykset – Harkinnanvaraiset kieltäytymisperusteet – Puitepäätökseen 2009/299/YOS perustuva 4 a artiklan 1 kohta – Vapaudenmenetyksen käsittävän rangaistuksen täytäntöönpanoa varten annettu pidätysmääräys – Käsite ”päätökseen johtanut oikeudenkäynti” – Asianomainen henkilö, joka on ollut henkilökohtaisesti läsnä ensimmäisen asteen oikeudenkäynnissä – Muutoksenhakumenettely, jossa asia tutkitaan aineellisesti uudelleen – Pidätysmääräys, jossa ei toimiteta tietoja, joiden avulla voidaan tarkastaa, onko tuomitun henkilön puolustautumisoikeuksia noudatettu muutoksenhakumenettelyssä

Asiassa C-270/17 PPU,

jossa on kyse SEUT 267 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyyntöstä, jonka Rechtbank Amsterdam (Amsterdamin alioikeus, Alankomaat) on esittänyt 18.5.2017 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut unionin tuomioistuimeen samana päivänä, saadakseen ennakkoratkaisun asiassa, joka koskee sellaisen eurooppalaisen pidätysmääräyksen täytäntöönpanoa, jonka kohteena on

Tadas Tupikas,

UNIONIN TUOMIOISTUIN (viides jaosto)

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja J. L. da Cruz Vilaça sekä tuomarit M. Berger, A. Borg Barthet, E. Levits ja F. Biltgen (esittelevä tuomari),

julkisasiamies: M. Bobek,

kirjaaja: johtava hallintovirkamies M. Ferreira,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 11.7.2017 pidetyssä istunnossa esitetyn,

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

- Tadas Tupikas, edustajanaan B. Kuppens, advocaat,
- Openbaar Ministerie, asiamiehinään K. van der Schaft ja U. E. A. Weitzel,
- Alankomaiden hallitus, asiamiehinään M. Noort ja M. Bulterman,
- Irlanti, asiamiehenään J. Quaney, avustajanaan C. Noctor, BL,
- Liettuan hallitus, asiamiehenään K. Dieninis,

* Oikeudenkäyntikieli: hollanti.

– Euroopan komissio, asiamiehinään R. Troosters ja S. Grünheid,
kuultuaan julkisasiamiehen 26.7.2017 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,
on antanut seuraavan

tuomion

- 1 Ennakkoratkaisupyyntö koskee eurooppalaisesta pidätysmääräyksestä ja jäsenvaltioiden välisistä luovuttamismenettelyistä 13.6.2002 tehdyn neuvoston puitepäätöksen 2002/584/YOS (EYVL 2002, L 190, s. 1), sellaisena kuin se on muutettuna 26.2.2009 tehdyllä neuvoston puitepäätöksellä 2009/299/YOS (EUVL 2009, L 81, s. 24) (jäljempänä puitepäätös 2002/584), 4 a artiklan 1 kohdan tulkintaa.
- 2 Tämä pyyntö on esitetty asiassa, joka koskee sellaisen eurooppalaisen pidätysmääräyksen täytäntöönpanoa Alankomaissa, jonka Klaipėdos apygardos teismas (Klaipėdan alueellinen tuomioistuin, Liettua) on antanut Tadas Tupikasista vapaudenmenetyksen käsittävän rangaistuksen täytäntöönpanoa Liettuassa varten.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Kansainvälinen oikeus

Euroopan ihmisoikeussopimus

- 3 Ihmisoikeuksien ja perusvapauksien suojaamiseksi Roomassa 4.11.1950 allekirjoitetun yleissopimuksen (jäljempänä Euroopan ihmisoikeussopimus) 6 artiklassa, jonka otsikko on ”Oikeus oikeudenmukaiseen oikeudenkäyntiin”, määrätään seuraavaa:

”1. Jokaisella on oikeus kohtuullisen ajan kuluessa oikeudenmukaiseen ja julkiseen oikeudenkäyntiin laillisesti perustetussa riippumattomassa ja puolueettomassa tuomioistuimessa silloin, kun päätetään hänen oikeuksistaan ja velvollisuuksistaan tai häntä vastaan nostetusta rikossyytteestä. Päätös on annettava julkisesti, mutta lehdistöltä ja yleisöltä voidaan kieltää pääsy koko oikeudenkäyntiin tai osaan siitä demokraattisen yhteiskunnan moraalin, yleisen järjestyksen tai kansallisen turvallisuuden vuoksi nuorten henkilöiden etujen tai osapuolten yksityiselämän suojaamisen niin vaatiessa, tai siinä määrin kuin tuomioistuin harkitsee ehdottoman välttämättömäksi erityisolosuhteissa, joissa julkisuus loukkaisi oikeudenmukaisuutta.

2. Jokaista rikoksesta syytettyä on pidettävä syyttömänä, kunnes hänen syyllisyytensä on laillisesti näytetty toteen.

3. Jokaisella rikoksesta syytetyllä on seuraavat vähimmäisoikeudet:

- a) oikeus saada viipymättä yksityiskohtainen tieto häneen kohdistettujen syytteiden sisällöstä ja perusteista hänen ymmärtämällään kielellä;
- b) oikeus saada riittävästi aikaa ja edellytykset valmistella puolustustaan;
- c) oikeus puolustautua henkilökohtaisesti tai itse valitsemansa oikeudenkäyntiavustajan välityksellä, ja jos hän ei pysty itse maksamaan saamastaan oikeusavusta, hänen on saatava se korvauksetta oikeudenmukaisuuden niin vaatiessa;

- d) oikeus kuulustella tai kuulustuttaa todistajia, jotka kutsutaan todistamaan häntä vastaan, ja saada hänen puolestaan esiintyvät todistajat kutsutuiksi ja kuulustelluiksi samoissa olosuhteissa kuin häntä vastaan todistamaan kutsutut todistajat;
- e) oikeus saada maksutta tulkin apua, jos hän ei ymmärrä tai puhu tuomioistuimessa käytettyä kieltä.”

Unionin oikeus

Perusoikeuskirja

- 4 Euroopan unionin perusoikeuskirjan (jäljempänä perusoikeuskirja) 47 ja 48 artikla sisältyvät sen VI osastoon, jonka otsikko on ”Lainkäyttö”.
- 5 Perusoikeuskirjan 47 artiklassa, jonka otsikko on ”Oikeus tehokkaiisiin oikeussuojakeinoihin ja puolueettomaan tuomioistuimeen”, määrätään seuraavaa:

”Jokaisella, jonka unionin oikeudessa taattuja oikeuksia ja vapauksia on loukattu, on oltava tässä artiklassa määrättyjen edellytysten mukaisesti käytettävissään tehokkaat oikeussuojakeinot tuomioistuimessa.

Jokaisella on oikeus kohtuullisen ajan kuluessa oikeudenmukaiseen ja julkiseen oikeudenkäyntiin riippumattomassa ja puolueettomassa tuomioistuimessa, joka on etukäteen laillisesti perustettu. Jokaisella on oltava mahdollisuus saada neuvoja ja antaa toisen henkilön puolustaa ja edustaa itseään.

--”

- 6 Perusoikeuskirjan selityksissä (EUVL 2007, C 303, s. 17) tarkennetaan perusoikeuskirjan 47 artiklan toisen kohdan osalta, että tämä säännös vastaa Euroopan ihmisoikeussopimuksen 6 artiklan 1 kappaletta.
- 7 Perusoikeuskirjan selityksissä lisätään mainitun 47 artiklan osalta, että ”oikeutta saada asia käsiteltäväksi tuomioistuimessa ei sovelleta unionin oikeudessa ainoastaan oikeuksia ja velvollisuuksia koskeviin riita-asioihin. Tämä johtuu siitä, että unioni on oikeusyhteisö, kuten yhteisöjen tuomioistuin totesi [23.4.1986 annetussa tuomiossa Vihreät v. parlamentti (294/83, EU:C:1986:166)]. Euroopan ihmisoikeussopimuksessa annettuja takuita sovelletaan unionissa kuitenkin samalla tavalla niiden soveltamisalaa lukuun ottamatta”.
- 8 Perusoikeuskirjan 48 artiklassa, jonka otsikko on ”Syyttömyysolettama ja oikeus puolustukseen”, määrätään seuraavaa:

”1. Jokaista syytettyä on pidettävä syyttömänä, kunnes hänen syyllisyytensä on laillisesti näytetty toteen.

2. Jokaiselle syytetylle taataan oikeus puolustukseen.”

- 9 Perusoikeuskirjan selityksissä tarkennetaan tältä osin seuraavaa:

”Tämä 48 artikla vastaa Euroopan ihmisoikeussopimuksen 6 artiklan 2 ja 3 [kappaletta] --

--

Tällä oikeudella on 52 artiklan 3 kohdan mukaisesti sama merkitys ja kattavuus kuin Euroopan ihmisoikeussopimuksessa turvatulla oikeudella.”

- 10 Perusoikeuskirjan 51 artiklan, jonka otsikko on ”Soveltamisala”, 1 kohdassa määrätään seuraavaa:

”Tämän perusoikeuskirjan määräykset koskevat unionin toimielimiä, elimiä ja laitoksia toissijaisuusperiaatteen mukaisesti sekä jäsenvaltioita ainoastaan silloin, kun viimeksi mainitut soveltavat unionin oikeutta.”

- 11 Perusoikeuskirjan 52 artiklan otsikko on ”Oikeuksien ja periaatteiden ulottuvuus ja tulkinta”, ja siinä määrätään seuraavaa:

”1. Tässä perusoikeuskirjassa tunnustettujen oikeuksien ja vapauksien käyttämistä voidaan rajoittaa ainoastaan lailla sekä kyseisten oikeuksien ja vapauksien keskeistä sisältöä kunnioittaen. Suhteellisuusperiaatteen mukaisesti rajoituksia voidaan säätää ainoastaan, jos ne ovat välttämättömiä ja vastaavat tosiasiallisesti unionin tunnustamia yleisen edun mukaisia tavoitteita tai tarvetta suojella muiden henkilöiden oikeuksia ja vapauksia.

--

3. Siltä osin kuin tämän perusoikeuskirjan oikeudet vastaavat [Euroopan ihmisoikeussopimuksessa] taattuja oikeuksia, niiden merkitys ja ulottuvuus ovat samat kuin mainitussa yleissopimuksessa. Tämä määräys ei estä unionia myöntämästä tätä laajempaa suojaa.

--

7. Unionin ja jäsenvaltioiden tuomioistuimet ottavat asianmukaisesti huomioon tämän perusoikeuskirjan tulkittamisen ohjaamiseksi laaditut selitykset.”

Puitepäätös 2002/584 ja puitepäätös 2009/299

- 12 Puitepäätöksen 2002/584 johdanto-osan 1, 5, 6, 8, 10 ja 12 perustelukappaleessa todetaan seuraavaa:

”1) Tampereella 15 ja 16 päivänä lokakuuta 1999 kokoontuneen Eurooppa-neuvoston päätelmien ja erityisesti niiden 35 kohdan mukaan jäsenvaltioiden olisi luovuttava muodollisesta rikoksen johdosta tapahtuvaa luovuttamista koskevasta menettelystä tuomion täytäntöönpanoa pakoilevien, lopullisen tuomion saaneiden henkilöiden osalta ja olisi nopeutettava rikoksesta epäiltyjen henkilöiden luovuttamista koskevia menettelyjä.

--

5) -- uusien ja yksinkertaisempien järjestelyjen käyttöönotto rikoksesta tuomittujen tai epäiltyjen henkilöiden luovuttamiseksi tuomioiden täytäntöönpanoa ja syytteen asettamista varten rikosasioissa tekee mahdolliseksi poistaa nykyiset monimutkaiset ja aikaa vievät luovuttamismenettelyt. --

6) Tässä puitepäätöksessä säädetty eurooppalainen pidätysmääräys on vastavuoroisen tunnustamisen periaatteen, jota Eurooppa-neuvosto on luonnehtinut unionin oikeudellisen yhteistyön kulmakiveksi, ensimmäinen konkreettinen sovellus rikoslainsäädännön alalla.

--

8) Eurooppalaisen pidätysmääräyksen täytäntöönpanoa koskevia päätöksiä on valvottava riittävästi, mikä merkitsee sitä, että sen jäsenvaltion oikeusviranomaisen, jossa etsitty henkilö on otettu kiinni, on tehtävä päätös henkilön luovuttamisesta.

--

10) Eurooppalaista pidätysmääräystä koskevat järjestelyt perustuvat jäsenvaltioiden väliseen vankkaan luottamukseen. Järjestelyjen soveltaminen voidaan keskeyttää vain, jos jokin jäsenvaltio rikkoo vakavasti ja jatkuvasti [EU] 6 artiklan 1 kohdassa [josta on tullut muutettuna SEU 2 artikla] tarkoitettuja periaatteita, minkä neuvosto toteaa [EU] 7 artiklan 1 kohdan [josta on tullut muutettuna SEU 7 artiklan 2 kohta] mukaisesti ja minkä seurauksista on säädetty saman artiklan 2 kohdassa.

--

12) Tässä puitepäätöksessä kunnioitetaan perusoikeuksia ja noudatetaan [EU] 6 artiklassa tunnustettuja ja -- perusoikeuskirjasta, erityisesti sen VI luvusta, kuvastuvia periaatteita. Tässä puitepäätöksessä ei ole mitään sellaista, joka estäisi kieltäytymästä luovuttamasta henkilöä, josta eurooppalainen pidätysmääräys on annettu, jos on objektiivisia perusteita katsoa, että eurooppalainen pidätysmääräys on annettu henkilön asettamiseksi syytteeseen tai rankaisemiseksi hänen sukupuolensa, rotunsa, uskontonsa, etnisen alkuperänsä, kansallisuutensa, kielensä, poliittisen mielipiteensä tai sukupuolisen suuntautumisen perusteella tai että jokin kyseisistä syistä voi vahingoittaa hänen asemaansa.

--”

13 Tämän puitepäätöksen 1 artiklassa, jonka otsikko on ”Eurooppalaisen pidätysmääräyksen määritelmä ja velvollisuus panna se täytäntöön”, säädetään seuraavaa:

”1. Eurooppalaisella pidätysmääräyksellä tarkoitetaan oikeudellista päätöstä, jonka jäsenvaltio on antanut etsityn henkilön kiinni ottamiseksi ja luovuttamiseksi toisen jäsenvaltion toimesta syytetoimenpiteitä tai vapaudenmenetyksen käsittävän rangaistuksen tai turvaamistoimenpiteen täytäntöönpanemista varten.

2. Jäsenvaltiot panevat eurooppalaisen pidätysmääräyksen täytäntöön vastavuoroisen tunnustamisen periaatteen perusteella ja tämän puitepäätöksen määräysten mukaisesti.

3. Tämä puitepäätös ei vaikuta velvoitteeseen kunnioittaa [EU] 6 artiklassa taattuja perusoikeuksia ja keskeisiä oikeusperiaatteita.”

14 Mainitun puitepäätöksen 3, 4 ja 4 a artiklassa mainitaan perusteet ehdottomalle ja harkinnanvaraiselle eurooppalaisen pidätysmääräyksen täytäntöönpanosta kieltäytymiselle.

15 Puitepäätöksessä 2009/299 täsmennetään perusteet, joilla jäsenvaltion täytäntöönpanosta vastaava oikeusviranomaisen voi kieltäytyä eurooppalaisen pidätysmääräyksen täytäntöönpanosta, kun asianomainen henkilö ei ole ollut läsnä oikeudenkäynnissään. Sen johdanto-osan 1, 2, 4–8, 14 ja 15 perustelukappaleessa todetaan seuraavaa:

”1) Syytetyn oikeus olla henkilökohtaisesti läsnä oikeudenkäynnissä sisältyy [Euroopan ihmisoikeussopimuksen] 6 artiklassa määrättyyn oikeudenmukaista oikeudenkäyntiä koskevaan oikeuteen, sen mukaisesti kuin Euroopan ihmisoikeustuomioistuin on sitä tulkinnut. [Viimeksi mainittu] on myös todennut, ettei syytetyn oikeus olla henkilökohtaisesti läsnä oikeudenkäynnissä ole ehdoton oikeus ja että syytetty voi tietyin edellytyksin vapaasta tahdostaan, nimenomaisesti tai hiljaisella suostumuksella, mutta yksiselitteisesti luopua tästä oikeudestaan.

2) Puitepäätöksissä, joihin sisältyy lopullisten oikeudellisten päätösten vastavuoroisen tunnustamisen periaate, ei johdonmukaisesti säädetä erikseen päätöksistä, jotka on tehty sellaisen oikeudenkäynnin perusteella, jossa asianomainen henkilö ei ollut henkilökohtaisesti läsnä. Tämä epäjohdonmukaisuus voi vaikeuttaa oikeusalalla toimivien henkilöiden työtä ja haitata oikeudellista yhteistyötä.

--

4) Sen vuoksi on tarpeen säätää selkeistä ja yhteisistä perusteista, joilla voidaan jättää tunnustamatta päätöksiä, jotka on annettu sellaisen oikeudenkäynnin perusteella, jossa asianomainen henkilö ei ollut henkilökohtaisesti läsnä. Tämän puitepäätöksen tarkoituksena on tarkemmin määritellä tällaiset yhteiset perusteet, joilla täytäntöönpanoviranomainen voi panna päätöksen täytäntöön siitä huolimatta, että asianomainen henkilö ei ole läsnä oikeudenkäynnissä, kunnioittaen kuitenkin täysin tämän henkilön oikeutta puolustukseen. Tämän puitepäätöksen tarkoituksena ei ole säännellä muotoja ja menetelmiä, joita käytetään tämän puitepäätöksen mukaisten tavoitteiden saavuttamiseksi, mukaan lukien menettelyvaatimukset, vaan niistä säädetään jäsenvaltioiden kansallisessa lainsäädännössä.

5) Nämä muutokset edellyttävät muutoksia voimassa oleviin puitepäätöksiin, joihin sisältyy lopullisten oikeudellisten päätösten vastavuoroisen tunnustamisen periaate. Uusien säännösten olisi tulevaisuudessa myös oltava tämän alan välineiden perustana.

6) Tämän muiden puitepäätösten muuttamisesta tehdyn puitepäätöksen säännöksissä säädetään, millä edellytyksillä päätöstä, joka on annettu sellaisen oikeudenkäynnin perusteella, jossa asianomainen henkilö ei ollut henkilökohtaisesti läsnä, ei pitäisi kieltäytyä tunnustamasta ja panemasta täytäntöön. Nämä edellytykset ovat vaihtoehtoisia; kun yksi edellytyksistä täyttyy, päätöksen tehnyt viranomainen antaa vakuutuksen siitä, että edellytykset on täytetty tai täytetään, täyttämällä eurooppalaisen pidätysmääräyksen tai muihin puitepäätöksiin liittyvän todistuksen tarvittavan kohdan, minkä pitäisi riittää päätöksen täytäntöönpanemiseksi vastavuoroisen tunnustamisen periaatteen perusteella.

7) Päätöstä, joka on annettu sellaisen oikeudenkäynnin perusteella, jossa asianomainen henkilö ei ollut henkilökohtaisesti läsnä, ei pitäisi kieltäytyä tunnustamasta ja panemasta täytäntöön, jos hän joko oli saanut haasteen henkilökohtaisesti tiedoksi ja hänelle oli siten ilmoitettu päätökseen johtaneen oikeudenkäynnin ajankohdasta ja paikasta tai jos hän on muilla keinoin tosiasiallisesti saanut virallisen tiedon oikeudenkäynnin ajankohdasta ja paikasta siten, että voidaan kiistattomasti todeta, että hän oli tietoinen oikeudenkäynnistä. Tällöin oletetaan, että henkilö oli saanut kyseiset tiedot 'asianmukaiseen aikaan' eli riittävän ajoissa voidakseen osallistua oikeudenkäyntiin ja tosiasiallisesti käyttää oikeuttaan puolustukseen.

8) Syytetyn oikeus oikeudenmukaiseen oikeudenkäyntiin taataan [Euroopan ihmisoikeussopimuksessa], sen mukaisesti kuin Euroopan ihmisoikeustuomioistuimien on sitä tulkinnut. Oikeudenmukaista oikeudenkäyntiä koskevaan oikeuteen sisältyy asianomaisen henkilön oikeus olla henkilökohtaisesti läsnä oikeudenkäynnissä. Jotta asianomainen henkilö voi käyttää hyväksi tätä oikeutta, hänen on oltava tietoinen oikeudenkäynnistä. Tämän puitepäätöksen perusteella henkilön tietoisuus oikeudenkäynnistä olisi varmistettava kussakin jäsenvaltiossa sen kansallisen lainsäädännön mukaisesti, ja tässä yhteydessä on täytettävä yleissopimuksen vaatimukset. Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen oikeuskäytännön mukaisesti erityistä huomiota voitaisiin, silloin kun se on tarkoituksenmukaista, kiinnittää myös siihen, onko asianomainen henkilö pyrkinyt saamaan hänelle osoitettua tietoa, harkittaessa onko tapa, jolla tieto annetaan, riittävä varmistamaan henkilön tietoisuuden oikeudenkäynnistä.

--

- 14) Tässä puitepäätöksessä ainoastaan määritellään tarkemmin tunnustamatta jättämisen perusteet niitä säädöksiä varten, jotka koskevat vastavuoroisen tunnustamisen periaatteen soveltamista. Sen vuoksi esimerkiksi asian uudelleenkäsitelyä koskevaan oikeuteen liittyvien säännösten soveltamisala rajoitetaan yksinomaan tunnustamatta jättämisen perusteiden määrittelyyn. Niiden tarkoituksena ei ole yhdenmukaistaa kansallista lainsäädäntöä. Tällä puitepäätöksellä ei rajoiteta jäsenvaltioiden rikoslainsäädännön lähentämiseksi annettavien Euroopan unionin tulevien säädösten antamista tai soveltamista.
- 15) Perusteet tunnustamisesta kieltäytymiselle ovat harkinnanvaraisia. Siltä osin kuin kyse on näiden perusteiden saattamisesta osaksi kansallista lainsäädäntöä, jäsenvaltioiden harkintavaltaa rajoittaa kuitenkin erityisesti oikeus oikeudenmukaiseen oikeudenkäyntiin, ottaen samalla huomioon tämän puitepäätöksen yleisen tavoitteen parantaa henkilöiden prosessuaalisia oikeuksia ja helpottaa rikosasioissa tehtävää oikeudellista yhteistyötä – –”
- 16) Puitepäätöksen 2009/299 1 artiklassa, jonka otsikko on ”Tavoitteet ja soveltamisala”, säädetään seuraavaa:
- ”1. Tämän puitepäätöksen tavoitteena on parantaa rikosoikeudellisen menettelyn kohteena olevien henkilöiden prosessuaalisia oikeuksia, helpottaa oikeudellista yhteistyötä rikosasioissa ja erityisesti edistää oikeudellisten päätösten vastavuoroista tunnustamista jäsenvaltioiden välillä.
2. Tämä puitepäätös ei vaikuta perustamissopimuksen 6 artiklan mukaiseen velvoitteeseen kunnioittaa perusoikeuksia ja keskeisiä oikeusperiaatteita, mukaan lukien rikosoikeudellisen menettelyn kohteena olevan henkilön oikeus puolustukseen, eivätkä oikeusviranomaisten velvoitteet muutu tältä osin.
3. Tällä puitepäätöksellä vahvistetaan yhteiset säännöt yhdessä jäsenvaltiossa (päätöksen tehnyt jäsenvaltio) tehtyjen oikeudellisten päätösten tunnustamiselle ja/tai täytäntöönpanolle toisessa jäsenvaltiossa (täytäntöönpanojäsenvaltio) sellaisen oikeudellisen menettelyn jälkeen, jossa asianomainen henkilö ei ollut läsnä – –”
- 17) Puitepäätöksen 2002/584 4 a artikla lisättiin kyseiseen puitepäätökseen puitepäätöksen 2009/299 2 artiklalla, ja kyseisen 4 a artiklan otsikko on ”Päätökset, jotka on annettu henkilön ollessa poissa oikeudenkäynnistä”. Sen 1 kohdassa säädetään seuraavaa:
- ”Täytäntöönpanosta vastaava oikeusviranomainen voi myös kieltäytyä panemasta täytäntöön eurooppalaista pidätysmääräystä, joka on annettu vapaudenmenetyksen käsittävän rangaistuksen tai turvaamistoimenpiteen täytäntöönpanoa varten, jos henkilö ei ollut henkilökohtaisesti läsnä päätökseen johtaneessa oikeudenkäynnissä, jollei eurooppalaisessa pidätysmääräyksessä todeta, että henkilö pidätysmääräyksen antaneen jäsenvaltion kansallisessa lainsäädännössä tarkemmin määriteltyjen menettelyvaatimusten mukaisesti:
- a) asianmukaiseen aikaan
- i) joko oli saanut haasteen henkilökohtaisesti tiedoksi ja siten saanut tiedon päätökseen johtaneen oikeudenkäynnin ajankohdasta ja paikasta tai oli muilla keinoin tosiasiallisesti saanut virallisen tiedon kyseisen oikeudenkäynnin ajankohdasta ja paikasta siten, että voidaan kiistattomasti todeta, että hän oli tietoinen oikeudenkäynnistä,
- ja
- ii) hänelle oli ilmoitettu, että asia voidaan ratkaista, vaikka hän jää pois oikeudenkäynnistä,
- tai

- b) oli oikeudenkäynnistä tietoisena valtuuttanut oikeudenkäyntiavustajan, jonka joko asianomainen henkilö tai valtio oli nimennyt puolustamaan häntä oikeudenkäynnissä, ja tämä edustaja oli tosiasiallisesti puolustanut häntä oikeudenkäynnissä, tai
- c) sen jälkeen, kun päätös oli annettu asianomaiselle henkilölle tiedoksi ja hänelle oli nimenomaisesti ilmoitettu hänen oikeudestaan uudelleenkäsittelyyn tai muutoksenhakuun, johon henkilöllä on oikeus osallistua ja joka antaa mahdollisuuden asian ratkaisuperusteiden uudelleentutkimiseen, mukaan lukien uudet todisteet, ja joka voi johtaa alkuperäisen päätöksen kumoamiseen:

i) nimenomaisesti ilmoitti, ettei hän riitautu päätöstä;

tai

ii) ei pyytänyt uudelleenkäsittelyä tai hakenut muutosta määräajassa;

tai

- d) ei saanut päätöstä tiedoksi henkilökohtaisesti, mutta
- i) se annetaan hänelle henkilökohtaisesti tiedoksi viipymättä luovuttamisen jälkeen ja hänelle nimenomaisesti ilmoitetaan hänen oikeudestaan uudelleenkäsittelyyn tai muutoksenhakuun, johon asianomaisella henkilöllä on oikeus osallistua ja joka antaa mahdollisuuden asian ratkaisuperusteiden uudelleentutkimiseen, mukaan lukien uudet todisteet, ja joka voi johtaa alkuperäisen päätöksen kumoamiseen;

ja

ii) hänelle ilmoitetaan, missä ajassa hänen on pyydettävä uudelleenkäsittelyä tai haettava muutosta, kuten asiaa koskevassa eurooppalaisessa pidätysmääräyksessä mainitaan.”

18 Puitepäätöksen 2002/584 8 artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Eurooppalaisessa pidätysmääräyksessä on liitteenä olevan lomakkeen mukaisesti esitettyinä seuraavat tiedot:

- a) etsityn henkilöllisyys ja kansalaisuus;
- b) pidätysmääräyksen antaneen oikeusviranomaisen nimi, osoite, puhelin- ja telekopionumero sekä sähköpostiosoite;
- c) ilmoitus siitä, onko olemassa täytäntöönpanokelpoinen tuomio, pidätysmääräys tai muu vastaava täytäntöönpanokelpoinen oikeudellinen päätös, joka kuuluu 1 ja 2 artiklan soveltamisalaan;
- d) rikoksen luonne ja oikeudellinen luokittelu, erityisesti 2 artiklan osalta;
- e) kuvaus olosuhteista, joissa rikos on tehty, mukaan lukien ajankohta, paikka ja se, millä tavoin etsitty henkilö on osallisena rikokseen;
- f) määrätty rangaistus, jos kyseessä on lopullinen tuomio, tai rikoksesta pidätysmääräyksen antaneen jäsenvaltion laissa säädetty rangaistusasteikko;
- g) mahdollisuuksien mukaan rikoksen muut seuraukset.”

19 Tämän puitepäätöksen 15 artiklassa, jonka otsikko on ”Luovuttamispäätös”, säädetään seuraavaa:

”1. Täytäntöönpanosta vastaava oikeusviranomainen tekee päätöksen henkilön luovuttamisesta tässä puitepäätöksessä määritetyissä määrärajoissa ja siinä määritetyin edellytyksin.

2. Jos täytäntöönpanosta vastaava oikeusviranomainen katsoo, että pidätysmääräyksen antaneen jäsenvaltion toimittamat tiedot eivät riitä, jotta se voisi tehdä päätöksen luovuttamisesta, se pyytää toimittamaan kiireellisesti erityisesti 3–5 ja 8 artiklan osalta tarvittavat lisätiedot ja voi asettaa tietojen saamiselle määräajan ottaen huomioon tarpeen noudattaa 17 artiklassa vahvistettua määräaika.

3. Pidätysmääräyksen antanut oikeusviranomainen voi milloin tahansa toimittaa kaikki käyttökelpoiset lisätiedot täytäntöönpanosta vastaavalle oikeusviranomaiselle.”

20 Mainitun puitepäätöksen 17 artiklassa säädetään seuraavaa:

”1. Eurooppalainen pidätysmääräys käsitellään ja se pannaan täytäntöön kiireellisesti.

2. Jos etsitty henkilö suostuu luovuttamiseen, lopullinen päätös eurooppalaisen pidätysmääräyksen täytäntöönpanosta olisi tehtävä 10 päivän kuluttua suostumuksen antamisesta.

3. Muissa tapauksissa lopullinen päätös eurooppalaisen pidätysmääräyksen täytäntöönpanosta olisi tehtävä 60 päivän kuluessa etsityn henkilön kiinni ottamisesta.

4. Jos eurooppalaista pidätysmääräystä ei erityistapauksissa voida panna täytäntöön 2 tai 3 kohdan mukaisissa määräajoissa, täytäntöönpanosta vastaavan oikeusviranomaisen on välittömästi ilmoitettava siitä ja viivästyksen syystä pidätysmääräyksen antaneelle oikeusviranomaiselle. Tällaisessa tapauksessa määräaikoja voidaan jatkaa 30 päivällä.

--”

21 Saman puitepäätöksen liitteessä on eurooppalaisen pidätysmääräyksen yhtenäistä mallia koskeva lomake.

Alankomaiden lainsäädäntö

22 Laki luovuttamisesta (overleveringswet) on annettu 29.4.2004 (Stb. 2004, nro 195; jäljempänä OLW) puitepäätöksen 2002/584 panemiseksi täytäntöön Alankomaiden lainsäädännössä.

23 OLW:n 12 §:ssä säädetään seuraavaa:

”Luovuttamista ei sallita, jos eurooppalaisella pidätysmääräyksellä on tarkoitus panna täytäntöön tuomio, vaikka syytetty ei ole ollut henkilökohtaisesti läsnä tuomioon johtaneessa käsittelyssä, jollei eurooppalaisessa pidätysmääräyksessä todeta, että pidätysmääräyksen antaneen jäsenvaltion menettelyvaatimusten mukaisesti:

a) haaste on annettu tiedoksi syytetylle itselleen asianmukaiseen aikaan, ja hän on siten saanut tiedon ratkaisuun johtaneen käsittelyn ajankohdasta ja paikasta, tai hänelle on muilla keinoin tosiasiallisesti annettu virallinen tieto kyseisen käsittelyn ajankohdasta ja paikasta siten, että voidaan kiistattomasti todeta, että hän oli tietoinen käsittelystä, ja syytetylle on ilmoitettu, että tuomio voidaan antaa, vaikka hän jää pois oikeudenkäynnistä; tai

b) syytetty oli tietoinen käsittelystä ja hän oli valtuuttanut valitsemansa tai valtion hänelle nimeämän asianajajan puolustamaan häntä, ja tämä asianajaja oli puolustanut häntä käsittelyssä; tai

c) sen jälkeen, kun tuomio oli annettu syytetylle tiedoksi ja hänelle oli nimenomaisesti ilmoitettu hänen oikeudestaan uudelleen käsittelyyn tai muutoksenhakuun, johon hänellä on oikeus osallistua ja jossa asia tutkitaan aineellisesti uudelleen ja jossa voidaan esittää uusia todisteita ja joka voi johtaa alkuperäisen tuomion kumoamiseen, hän

- 1) nimenomaisesti ilmoitti, ettei hän hae muutosta tuomioon; tai
 - 2) ei pyytänyt uudelleen käsittelyä tai hakenut muutosta määräajassa; tai
- d) syytetty ei saanut tuomiota tiedoksi henkilökohtaisesti, mutta
- 1) se annetaan hänelle henkilökohtaisesti tiedoksi viipymättä luovuttamisen jälkeen ja hänelle nimenomaisesti ilmoitetaan hänen oikeudestaan uudelleen käsittelyyn tai muutoksenhakuun, johon asianomaisella henkilöllä on oikeus osallistua ja joka antaa mahdollisuuden asian uudelleentutkimiseen aineellisesti, ottamalla huomioon uudet todisteet, ja joka voi johtaa alkuperäisen tuomion kumoamiseen, ja
 - 2) hänelle ilmoitetaan, missä ajassa hänen on pyydettävä uudelleen käsittelyä tai haettava muutosta, kuten asiaa koskevassa eurooppalaisessa pidätysmääräyksessä mainitaan.”
- 24 OLW:n liite 2, jonka otsikko on ”Eurooppalaisen pidätysmääräyksen malli – – ”, vastaa puitepäätöksen 2002/584 liitettä.

Pääasia ja ennakkoratkaisukysymys

- 25 Ennakkoratkaisupyynnöstä ilmenee, että officier van justitie bij de Rechtbank (tuomioistuimen syyttäväviranomainen) toimitti 22.2.2017 ennakkoratkaisupyynnön esittäneelle tuomioistuimelle Rechtbank Amsterdamille (Amsterdamin alioikeus, Alankomaat) pyynnön, joka koski Klaipeđos apygardos teismasin antaman, 14.2.2017 päivätyn eurooppalaisen pidätysmääräyksen (jäljempänä kyseinen eurooppalainen pidätysmääräys) täytäntöönpanoa.
- 26 Tässä eurooppalaisessa pidätysmääräyksessä on kyse Tupikasin, joka on Liettuan kansalainen, jolla ei ole pysyvää asuin- tai oleskelupaikkaa Alankomaissa, pidättämisestä ja luovuttamisesta, jotta Liettuassa voidaan panna täytäntöön vuoden ja neljän kuukauden pituinen vankeusrangaistus.
- 27 Tältä osin mainitussa eurooppalaisessa pidätysmääräyksessä todetaan, että on kyse täytäntöönpanokelpoisesta tuomiosta, jonka Klaipeđos miesto apylinkės teismas (Klaipeđan alueellinen alioikeus, Liettua) antoi 26.8.2016 ja jolla Tupikas tuomittiin tähän rangaistukseen kahdesta Liettuan oikeuden mukaan rangaistavasta teosta. Samassa eurooppalaisessa pidätysmääräyksessä tarkennetaan muun muassa, että asianomainen henkilö valitti tästä tuomiosta ja että Klaipeđos apygardos teismas hylkäsi 8.12.2016 antamallaan tuomiolla valituksen, joten muutoksenhakumenettely ei ole johtanut ensimmäisessä asteessa Tupikasia vastaan annetun tuomion muuttamiseen.
- 28 On riidatonta, että Tupikas oli henkilökohtaisesti läsnä ensimmäisen asteen tuomioistuimen oikeudenkäynnissä.
- 29 Kyseinen eurooppalainen pidätysmääräys ei kuitenkaan sisällä tietoja muutoksenhakua koskevasta oikeudenkäynnistä, etenkin siitä, oliko asianomainen henkilö läsnä Klaipeđos apygardos teismasissa, ja jos tähän vastataan kieltävästi, täyttyikö jokin puitepäätöksen 2002/584 4 a artiklan 1 kohdan a–d alakohdassa tarkoitetuista edellytyksistä muutoksenhakua koskevan oikeudenkäynnin osalta.
- 30 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin kysyy näin ollen, sovelletaanko pääasiassa kyseessä olevan kaltaisessa tapauksessa tätä puitepäätöstä vain ensimmäisen asteen oikeudenkäyntiin vai koskeeko se myös muutoksenhakua koskevaa oikeudenkäyntiä.
- 31 Tämä tuomioistuin katsoo, ettei se ensimmäisessä tapauksessa voi käsiteltävässä asiassa kieltäytyä kyseisen eurooppalaisen pidätysmääräyksen täytäntöönpanosta, koska asianomainen henkilö oli henkilökohtaisesti läsnä ensimmäisen asteen tuomioistuimessa.

- 32 Toisessa tapauksessa on sitä vastoin tarpeellista pyytää pidätysmääräyksen antaneelta oikeusviranomaiselta lisätietoja muutoksenhakumenettelystä, ennen kuin Tupikasin luovuttamisesta voidaan lausua.
- 33 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin toteaa, että useat osatekijät puoltavat tulkintaa, jonka mukaan puitepäätöksen 2002/584 4 a artiklan 1 kohtaa sovelletaan myös muutoksenhakumenettelyyn, mikäli asia on tutkittu siinä aineellisesti uudelleen.
- 34 Tämä tuomioistuin nojautuu tältä osin tämän puitepäätöksen 4 a artiklan 1 kohdan c ja d alakohdan sanamuotoon, jossa viitataan erityisesti ”uudelleenkäsitteilyyn tai muutoksenhakuun, – – joka antaa mahdollisuuden asian ratkaisuperusteiden uudelleentutkimiseen, mukaan lukien uudet todisteet”.
- 35 Ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen mukaan tästä muotoilusta johtuu, että mainittu säännös koskee tilannetta, jossa rikostuomioistuin on ratkaissut asian aineellisesti sillä tavoin, että se on lausunut asianomaisen henkilön syyllisyydestä siihen rikokseen, josta häntä syytetään, ja on tarvittaessa määrännyt hänelle seuraamuksen tästä rikoksesta. Näin ei sitä vastoin ole silloin, kun tuomioistuin on käsitellyt vain oikeuskysymyksiä, kuten kassaatiovalituksen yhteydessä.
- 36 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin lisää, että puitepäätöksen 2002/584 4 a artiklan 1 kohdan sanamuodossa ei rajoiteta tämän säännöksen soveltamisalaa ensimmäisen oikeusasteen menettelyyn, koska sen c ja d alakohdassa mainitaan nimenomaisesti sekä ”uudelleenkäsitteily” että ”muutoksenhaku”.
- 37 Lisäksi tällaista tämän puitepäätöksen 4 a artiklan 1 kohdan tulkintaa tukee mainitun säännöksen tavoite, jona on, kuten unionin tuomioistuin totesi 26.2.2013 annetun tuomion Melloni (C-399/11, EU:C:2013:107) 43 kohdassa ja 24.5.2016 annetun tuomion Dworzecki (C-108/16 PPU, EU:C:2016:346) 37 kohdassa, mahdollistaa se, että täytäntöönpanosta vastaava oikeusviranomainen sallii luovutuksen siitä huolimatta, että luovutettavaksi pyydetty henkilö ei ollut läsnä hänen tuomitsemiseensa johtaneessa oikeudenkäynnissä, kunnioittaen kuitenkin täysin puolustautumisoikeuksia.
- 38 Puolustautumisoikeudet nimittäin kuuluvat Euroopan ihmisoikeussopimuksen 6 artiklassa ja perusoikeuskirjan 47 artiklassa tarkoitettuun oikeudenmukaiseen oikeudenkäyntiin, minkä vuoksi jäsenvaltion, joka on säätänyt muutoksenhakumenettelystä, on valvottava, että asianomainen henkilö saa siinä hyväkseen mainittujen sääntöjen mukaiset perustavat menettelytakeet. Vaikka asianomaisella henkilöllä on mahdollisuus luopua puolustautumisoikeuksistaan, on siis kuitenkin niin, kuten Euroopan ihmisoikeustuomioistuin on todennut, ettei kyseisen henkilön syyllisyydestä uudelleen lausua rikostuomioistuin voi tehdä ratkaisua tarkastelematta välittömästi todisteita, jotka syytetty on esittänyt henkilökohtaisesti osoittaakseen, ettei hän ole tehnyt tekoa, jonka väitetään olevan rikos. Tällaisessa tapauksessa pelkästään se, että asianomainen henkilö on voinut käyttää puolustautumisoikeuksiaan ensimmäisen asteen tuomioistuimessa, ei siis ole riittävä peruste päätellä, että Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen 6 artiklan ja perusoikeuskirjan 47 artiklan mukaiset vaatimukset täyttyvät.
- 39 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin huomauttaa kuitenkin, että tietyt jäsenvaltiot eivät kannata tätä tulkintaa. Voitaisiin myös väittää, että koska asianomaisen henkilön puolustautumisoikeuksien täysi noudattaminen ensimmäisen asteen tuomioistuimen menettelyssä on näytetty toteen, vastavuoroisen tunnustamisen periaatteen nojalla on katsottava, että pidätysmääräyksen antaneen jäsenvaltion viranomaiset eivät ole loukanneet unionin oikeudessa tunnustettuja perusoikeuksia mahdollisissa muissa oikeudenkäyntimenettelyissä. Unionin tuomioistuin ei kuitenkaan ole vielä lausunut tästä.

- 40 Näissä olosuhteissa Rechtbank Amsterdam on päättänyt lykätä asian käsittelyä ja esittää unionin tuomioistuimelle seuraavan ennakkoratkaisukysymyksen:

”Onko sellainen muutoksenhakumenettely,

- jossa asia on tutkittu aineellisesti ja
- joka on johtanut asianomaisen henkilön (uudelleen) tuomitsemiseen ja/tai ensimmäisen asteen tuomioistuimen antaman tuomion pysyttämiseen,
- kun eurooppalainen pidätysmääräys koskee kyseisen tuomion täytäntöönpanoa,

puitepäätöksen 2002/584 4 a artiklan 1 kohdassa tarkoitettu ’päätökseen johtanut oikeudenkäynti?’”

Kiireellinen menettely

- 41 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin pyytää tämän ennakkoratkaisupyynnön käsittelemistä unionin tuomioistuimen työjärjestyksen 107 artiklassa määrätystä kiireellisestä ennakkoratkaisumenettelyssä.
- 42 Pyyntönsä tueksi tämä tuomioistuin vetoaa siihen, että Tupikas on tällä hetkellä säilöön otettuna Alankomaissa odottamassa päätöstä kyseisen eurooppalaisen pidätysmääräyksen, jonka toimivaltaiset Liettuan tasavallan viranomaiset ovat antaneet hänestä, täytäntöönpanosta.
- 43 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin esittää muun muassa, ettei se voi tehdä päätöstä asiassa ennen kuin unionin tuomioistuin on antanut ratkaisun käsiteltävänä olevasta ennakkoratkaisupyynnöstä. Unionin tuomioistuimen esitettyyn kysymykseen antamalla vastauksella on näin ollen välitön ja ratkaiseva vaikutus Tupikasin säilöönoton keston Alankomaissa, kun tarkoituksena on hänen mahdollinen luovuttamisensa eurooppalaisen pidätysmääräyksen täytäntöönpanon yhteydessä.
- 44 Ensinnäkin on todettava, että käsiteltävänä oleva ennakkoratkaisupyyntö koskee puitepäätöksen 2002/584, joka kuuluu EUT-sopimuksen kolmannen osan vapauden, turvallisuuden ja oikeuden aluetta koskevassa V osastossa tarkoitettuihin aloihin, tulkintaa. Tämä pyyntö voidaan näin ollen käsitellä kiireellisessä ennakkoratkaisumenettelyssä.
- 45 Toiseksi kiireellisyyttä koskevasta edellytyksestä on todettava, että unionin tuomioistuimen vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan on otettava huomioon se, että pääasiassa kyseessä olevaan henkilöön kohdistuu parhaillaan vapaudenmenetys ja että hänen pitämisensä säilössä riippuu pääasian ratkaisusta (tuomio 10.11.2016, Kovalkovas, C-477/16 PPU, EU:C:2016:861, 21 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen). Lisäksi asianomaisen henkilön tilannetta on arvioitava sellaisena kuin se on ennakkoratkaisupyynnön käsittelemiseksi kiireellisessä menettelyssä tehdyn pyynnön tutkinta-ajankohtana (tuomio 24.5.2016, Dworzecki, C-108/16 PPU, EU:C:2016:346, 22 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 46 Käsiteltävässä asiassa on yhtäältä kiistatonta, että Tupikasiin kohdistui vapaudenmenetys kyseisenä ajankohtana. Toisaalta asianomaisen henkilön pitäminen säilössä riippuu pääasian ratkaisusta, koska hänen säilössä pitamisestään on ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen esittämien selitysten mukaan määrätty kyseisen eurooppalaisen pidätysmääräyksen täytäntöönpanon yhteydessä.
- 47 Näillä perusteilla unionin tuomioistuimen viides jaosto on päättänyt 8.6.2017 esittelevän tuomarin ehdotuksesta ja julkisasiamiestä kuultuaan hyväksyä ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen pyynnön tämän ennakkoratkaisupyynnön käsittelemisestä kiireellisessä menettelyssä.

Ennakkoratkaisukysymyksen tarkastelu

- 48 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin pyrkii kysymyksellään lähinnä määrittämään puitepäätöksen 2002/584 4 a artiklan 1 kohdassa tarkoitetun käsitteen ”päätökseen johtanut oikeudenkäynti” soveltamisalan sellaisessa tapauksessa, jossa eurooppalaisen pidätysmääräyksen antaneessa jäsenvaltiossa on annettu useita tuomioita, joista ainakin yksi on annettu asianomaisen henkilön poissa ollessa. Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin kysyy erityisesti, onko muutoksenhakumenettely katsottava tällaisessa tapauksessa määrääväksi mainitun säännöksen soveltamisen osalta.
- 49 Aluksi on huomattava, että unionin tuomioistuimen vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan puitepäätös 2002/584 perustuu vastavuoroisen tunnustamisen periaatteelle, joka unionin oikeudellisen yhteistyön ”kulmakivenä”, kuten tämän puitepäätöksen johdanto-osan kuudennesta perustelukappaleesta ilmenee, nojautuu jäsenvaltioiden keskinäiseen luottamukseen unionille asetetun tehtävän tulla vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueeksi toteuttamiseksi (ks. vastaavasti tuomio 10.11.2016, Kovalkovas, C-477/16 PPU, EU:C:2016:861, 25–28 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 50 Tätä varten mainitun puitepäätöksen 1 artiklan 2 kohtaan sisältyy sääntö, jonka mukaan jäsenvaltiot panevat eurooppalaisen pidätysmääräyksen täytäntöön vastavuoroisen tunnustamisen periaatteen perusteella ja tämän puitepäätöksen säännösten mukaisesti. Täytäntöönpanosta vastaavat oikeusviranomaiset voivat, poikkeustapauksia lukuun ottamatta, siis kieltäytyä tällaisen pidätysmääräyksen täytäntöönpanosta vain puitepäätöksessä 2002/584 tyhjentävästi luetelluissa täytäntöönpanosta kieltäytymisen tapauksissa, ja eurooppalaisen pidätysmääräyksen täytäntöönpanolle voidaan asettaa vain puitepäätöksessä tyhjentävästi lueteltuja ehtoja. Eurooppalaisen pidätysmääräyksen täytäntöönpano on näin ollen pääsääntö, ja täytäntöönpanosta kieltäytymisen on katsottava olevan poikkeus, jota on tulkittava suppeasti (tuomio 29.6.2017, Popławski, C-579/15, EU:C:2017:503, 19 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 51 Näin ollen mainitussa puitepäätöksessä ilmoitetaan nimenomaisesti yhtäältä eurooppalaisen pidätysmääräyksen ehdottomat (3 artikla) ja harkinnanvaraiset (4 ja 4 a artikla) kieltäytymisperusteet sekä toisaalta erityistapauksissa annettavat pidätysmääräyksen antaneen jäsenvaltion takeet (5 artikla).
- 52 Erityisesti siinä tapauksessa, että eurooppalainen pidätysmääräys koskee sellaisen rangaistuksen täytäntöönpanoa, josta on päätetty vastaajan poissa ollessa, puitepäätöksen 2002/584, sellaisena kuin se on alkuperäisessä muodossaan, 5 artiklan 1 kohdassa säädetään säännöstä, jonka mukaan täytäntöönpanojäsenvaltio voi tässä tapauksessa asettaa kyseisen henkilön luovuttamiselle ehdon siitä, että pidätysmääräyksen antaneessa jäsenvaltiossa taataan asian käsittely uudelleen asianomaisen henkilön läsnä ollessa.
- 53 Tämä säännös kumottiin puitepäätöksen 2002/584 muuttamisesta annetulla puitepäätöksellä 2009/299 ja korvattiin uudella 4 a artiklalla, jolla rajoitetaan mahdollisuus kieltäytyä eurooppalaisen pidätysmääräyksen täytäntöönpanosta luettelemalla täsmällisesti ja yhtenäisesti ne edellytykset, joilla sellaisen oikeudenkäynnin päätteeksi annetun ratkaisun, jossa kyseinen henkilö ei ole ollut henkilökohtaisesti läsnä, tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta voidaan kieltäytyä (ks. vastaavasti tuomio 26.2.2013, Melloni, C-399/11, EU:C:2013:107, 41 kohta).
- 54 Kuten puitepäätöksen 2002/584 4 a artiklan 1 kohdan sanamuodosta ilmenee, täytäntöönpanosta vastaava oikeusviranomainen voi kieltäytyä panemasta täytäntöön eurooppalaista pidätysmääräystä, joka on annettu vapaudenmenetyksen käsittävän rangaistuksen tai turvaamistoimenpiteen täytäntöönpanoa varten, jos henkilö ei ollut henkilökohtaisesti läsnä ratkaisuun johtaneessa oikeudenkäynnissä, jollei eurooppalaisessa pidätysmääräyksessä todeta, että kyseisen 1 kohdan a, b, c tai d alakohdassa asetetut edellytykset täyttyvät.

- 55 Tästä seuraa, että täytäntöönpanosta vastaava oikeusviranomainen on velvollinen panemaan eurooppalaisen pidätysmääräyksen täytäntöön siitä huolimatta, että asianomainen henkilö ei ole ollut läsnä ratkaisuun johtaneessa oikeudenkäynnissä, jos jokin tämän puitepäätöksen 4 a artiklan 1 kohdan a, b, c tai d alakohdassa asetetuista edellytyksistä täyttyy.
- 56 Tältä osin mainitun puitepäätöksen 4 a artiklan 1 kohdan a ja b alakohdassa säädetään, että jos tuomittu henkilö, joka ei ollut läsnä oikeudenkäynnissä, oli saanut asianmukaiseen aikaan tiedon oikeudenkäynnistä ja hänelle oli ilmoitettu, että asia voidaan ratkaista, vaikka hän jää pois oikeudenkäynnistä, tai jos hän oli oikeudenkäynnistä tietoisena valtuuttanut oikeudenkäyntiasiamiehen puolustamaan häntä oikeudessa, täytäntöönpanosta vastaavan oikeusviranomaisen on luovutettava tämä henkilö.
- 57 Lisäksi saman puitepäätöksen 4 a artiklan 1 kohdan c ja d alakohdassa luetellaan tapaukset, joissa täytäntöönpanosta vastaavan oikeusviranomaisen pitää panna eurooppalainen pidätysmääräys täytäntöön, vaikka asianomaisella henkilöllä on oikeus asian uudelleen käsittelyyn, koska pidätysmääräyksessä ilmoitetaan, ettei kyseinen henkilö ole pyytänyt uudelleen käsittelyä tai että hänelle nimenomaisesti ilmoitetaan oikeudesta uudelleen käsittelyyn.
- 58 Kuten unionin tuomioistuin on jo todennut, puitepäätöksen 2002/584 4 a artiklan tarkoituksena on taata suojan korkea taso ja mahdollistaa se, että täytäntöönpanosta vastaava oikeusviranomainen luovuttaa asianomaisen henkilön siitä huolimatta, että kyseinen henkilö ei ole ollut läsnä hänen tuomitsemiseensa johtaneessa oikeudenkäynnissä, kunnioittaen kuitenkin täysin hänen puolustautumisoikeuksiaan (tuomio 24.5.2016, Dworzecki, C-108/16 PPU, EU:C:2016:346, 37 kohta).
- 59 Toisin sanoen luottamuksensuojan ja vastavuoroisen tunnustamisen periaatteet, joihin puitepäätös nojautuu, eivät voi millään tavoin heikentää kyseisille henkilöille taattuja perusoikeuksia.
- 60 On nimittäin huomattava, että unionin tuomioistuimen vakiintuneen oikeuskäytännön mukaisesti unionin johdetun oikeuden sääntöjä on tulkittava ja sovellettava kunnioittaen perusoikeuksia (ks. mm. tuomio 16.2.2017, C. K. ym., C-578/16 PPU, EU:C:2017:127, 59 kohta), joihin kuuluu se, että kunnioitetaan puolustautumisoikeuksia, jotka perustuvat oikeudenmukaista oikeudenkäyntiä koskevaan oikeuteen, josta määrätään perusoikeuskirjan 47 ja 48 kohdassa ja Euroopan ihmisoikeussopimuksen 6 artiklassa.
- 61 Puitepäätöksen 2002/584 1 artiklan 3 kohdassa säädetään, että se ”ei vaikuta velvoitteeseen kunnioittaa [EU] 6 artiklassa taattuja perusoikeuksia ja keskeisiä oikeusperiaatteita”.
- 62 Puitepäätöksen 2009/299 1 artiklan 1 kohdassa täsmennetään tältä osin, että sen tavoitteena on ”parantaa rikosoikeudellisen menettelyn kohteena olevien henkilöiden prosessuaalisia oikeuksia, – – edistä[mällä] oikeudellisten päätösten vastavuoroista tunnustamista jäsenvaltioiden välillä”. Tämän puitepäätöksen 1 artiklan 2 kohdassa, jossa toistetaan puitepäätöksen 2002/584 1 artiklan 3 kohdan sisältö, taas viitataan nimenomaisesti tarpeeseen taata rikosoikeudellisen menettelyn kohteena olevan henkilön oikeus puolustukseen ja korostetaan jäsenvaltioiden oikeusviranomaisilla olevaa velvollisuutta kunnioittaa perusoikeuksia.
- 63 Näin ollen puitepäätöstä 2002/584 on tulkittava siten, että kyseisten henkilöiden perusoikeuksien kunnioittamista koskevien vaatimusten noudattaminen varmistetaan kuitenkin kyseenalaistamatta sellaisen jäsenvaltioiden oikeudellisen yhteistyön järjestelmän tehokkuutta, jonka olennainen osatekijä on eurooppalainen pidätysmääräys, sellaisena kuin unionin lainsäätäjä on siitä säätänyt.
- 64 Puitepäätöksen 2002/584 4 a artiklan 1 kohdassa tarkoitettua käsitettä ”päätökseen johtanut oikeudenkäynti” on tulkittava edellä 48 kohdassa mainitussa tapauksessa näiden päätelmien valossa.

- 65 Tältä osin on huomattava ensiksi, että unionin tuomioistuimen vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan sekä unionin oikeuden yhtenäinen soveltaminen että yhdenvertaisuusperiaate edellyttävät, että unionin oikeuden sellaisen säännöksen sanamuotoa, joka ei sisällä nimenomaista viittausta jäsenvaltioiden oikeuteen säännöksen sisällön ja ulottuvuuden määrittämiseksi, on tavallisesti tulkittava koko unionissa itsenäisesti ja yhtenäisesti ja että tässä tulkinnassa on otettava huomioon säännöksen asiayhteys ja kyseisellä säännöstöllä tavoiteltu päämäärä (tuomio 24.5.2016, Dworzecki, C-108/16 PPU, EU:C:2016:346, 28 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 66 Vaikka on totta, että puitepäätökseen 2002/584 ja erityisesti sen 4 a artiklan 1 kohtaan sisältyy useita nimenomaisia viittauksia jäsenvaltioiden kansalliseen lainsäädäntöön, mikään näistä viittauksista ei kuitenkaan koske tässä säännöksessä tarkoitettua käsitettä ”päätökseen johtanut oikeudenkäynti”.
- 67 Näillä perusteilla on todettava, että tämä ilmaisu, joka on ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen esittämän kysymyksen kohteena, on katsottava unionin oikeuden itsenäiseksi käsitteeksi ja sitä on tulkittava yhtenäisesti viimeksi mainitun alueella riippumatta luokitteluista jäsenvaltioissa.
- 68 Tätä tulkintaa tukee myös puitepäätöksen 2009/299 syntyhistoria. Kuten kyseisen puitepäätöksen johdanto-osan toisesta ja neljännestä perustelukappaleesta ilmenee, unionin lainsäätäjä on nimittäin todettuaan, että se, että sellaisen oikeudenkäynnin perusteella, jossa asianomainen henkilö ei ollut läsnä, tehtyihin ratkaisuihin liittyvistä kysymyksistä ei ole annettu yhtenäistä lainsäädäntöä, voi muun muassa haitata oikeudellista yhteistyötä, katsonut, että on tarpeen säätää selkeitä ja yhteisiä perusteita, joilla voidaan jättää tunnustamatta ratkaisuja, jotka on annettu sellaisen oikeudenkäynnin perusteella, jossa asianomainen henkilö ei ollut henkilökohtaisesti läsnä, ilman, että se on kuitenkaan säännelty muotoja ja menetelmiä, joita käytetään mainitun puitepäätöksen mukaisten tavoitteiden saavuttamiseksi, mukaan lukien menettelyvaatimukset, joista säädetään jäsenvaltioiden lainsäädännössä (tuomio 24.5.2016, Dworzecki, C-108/16 PPU, EU:C:2016:346, 31 kohta).
- 69 Toiseksi on todettava, ettei yksin puitepäätöksen 4 a artiklan 1 kohdan sanamuodon perusteella voida rajata tarkemmin siihen sisältyvää käsitettä ”päätökseen johtanut oikeudenkäynti”. Tätä ilmaisua ei nimittäin ole siinä määritelty eikä muutenkaan tarkennettu, ja mainitun artiklan otsikossa tyydytään puolestaan viittaamaan ”pääto[ks]iin”, jotka on annettu henkilön ollessa poissa oikeudenkäynnistä”.
- 70 Näin ollen kyseisen käsitteen laajuus on määritettävä asettamalla se asiayhteyteensä. Tältä osin on kolmanneksi otettava huomioon muita tämän puitepäätöksen säännöksiä, joihin kuuluu tämän 4 a artiklan 1 kohta.
- 71 Tästä on todettava, että vaikka puitepäätöksen 2002/584 8 artiklan 1 kohdan c alakohdassa käytetään ilmaisua ”täytäntöönpanokelpoinen tuomio” tai ilmaisua ”muu vastaava täytäntöönpanokelpoinen oikeudellinen päätös” ja vaikka tällainen täytäntöönpanokelpoisuus on ratkaisevaa, kun määritellään, mistä hetkestä alkaen eurooppalainen pidätysmääräys voidaan antaa, tällaisella ominaisuudella on vähemmän merkitystä tämän puitepäätöksen 4 a artiklan 1 kohdan yhteydessä. Mainitun 4 a artiklan 1 kohdan tulkittamiseksi on sitä vastoin kiinnitettävä huomiota ”päätöksen” tai ”tuomion” ”lopullisuuteen”, kuten muista mainitun puitepäätöksen merkityksellisistä säännöksistä ilmenee vastaavalla tavalla.
- 72 Näin ollen puitepäätöksen 2002/584 3 artiklan 2 alakohdassa ja 8 artiklan 1 kohdan f alakohdassa käytetään ilmaisua ”lopullinen tuomio”, jolla on määrätty rangaistus. Puitepäätöksen 2 artiklan 1 kohdassa taas viitataan ”seuraamuksi[in]”, kun taas saman puitepäätöksen 4 artiklan 3 alakohdassa käytetään ilmaisua ”lopullinen päätös” ja sen 5 alakohdassa ”henkilöä koskeva lopullinen tuomio”.

- 73 Sama koskee useita puitepäätösten 2002/584 ja 2009/299 johdanto-osien perustelukappaleita. Näin ollen puitepäätöksen 2002/584 johdanto-osan ensimmäisessä perustelukappaleessa on ilmaisu ”lopullinen tuomio”, kun taas puitepäätöksen 2009/299 johdanto-osan toisessa ja viidennessä perustelukappaleessa käytetään ilmaisua ”lopullis[et] oikeudellis[et] päätö[kset]” .
- 74 On siis katsottava, että puitepäätöksen 2002/584 4 a artiklan 1 kohdassa tarkoitetun ilmaisun ”päätökseen johtanut oikeudenkäynti” on tulkittava tarkoittavan sellaiseen oikeudelliseen ratkaisuun johtanutta oikeudenkäyntimenettelyä, jolla henkilö, jonka luovuttamista eurooppalaisen pidätysmääräyksen täytäntöönpanon yhteydessä pyydetään, on lopullisesti tuomittu.
- 75 Tällainen käsitteen ”päätös” tulkinta on lisäksi ilmaisun ”tuomitsemiseen johtanut oikeudenkäynti” sen tulkinnan mukainen, jota unionin tuomioistuin on jo puoltanut 24.5.2016 annetun tuomion Dworzecki (C-108/16 PPU, EU:C:2016:346) 37 kohdassa puitepäätöksen 2002/584 4 a artiklan 1 kohdan tulkitsemiseksi.
- 76 Vaikka on lisäksi niin, että ratkaisua lopullisesta tuomitsemisesta ei tietyissä tapauksissa voida erottaa täytäntöönpanokelpoisesta rikosoikeudellisesta ratkaisusta, tästä säädetään edelleen erilaisissa kansallisissa prosessioikeudellisissa säännöksissä, erityisesti kun on tehty useita ratkaisuja eri oikeusasteissa.
- 77 Näin ollen siinä pääasian kaltaisessa tapauksessa, kun pidätysmääräyksen antanut jäsenvaltio on perustanut kahden oikeusasteen järjestelmän, minkä vuoksi rikosprosessi sisältää useita oikeusasteita ja siinä voidaan antaa peräkkäisiä tuomioita, on neljänneksi määriteltävä, minkä niistä on katsottava olevan lopullinen tuomio edellä 74 kohdassa tarkoitetulla tavalla.
- 78 Kuten Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen oikeuskäytännöstä ilmenee, yhtäältä Euroopan ihmisoikeussopimuksessa tarkoitettu ilmaisu ”tuomitseminen” viittaa samalla syyllisyyden toteamiseen, joka seuraa rikoksen laillisesta toteamisesta, ja vapaudenmenetyksen käsittävän rangaistuksen tai muun toimenpiteen määräämiseen (ks. Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen tuomio 21.10.2013, Del Río Prada v. Espanja, CE:ECHR:2013:1021JUD004275009, 123 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 79 Toisaalta Euroopan ihmisoikeustuomioistuin on todennut useaan otteeseen, että jos on säädetty muutoksenhakumenettelystä, siinä on noudatettava Euroopan ihmisoikeussopimuksen 6 artiklasta johtuvia takeita, erityisesti kun ensimmäisessä asteessa annetun ratkaisun osalta mahdollisen oikeussuojakeinon osalta tuomioistuimella on täysi harkintavalta, koska toisen asteen tuomioistuimella on toimivalta tutkia asia uudelleen arvioimalla syytteiden perusteltavuutta tosiseikkojen ja oikeudellisten seikkojen perusteella ja näin ollen lausua kyseisen henkilön syyllisyydestä tai syyttömyydestä esitettyjen todisteiden perusteella (ks. vastaavasti Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen tuomio 26.5.1988, Ekbatani v. Ruotsi, CE:ECHR:1988:0526JUD001056383, 24 ja 32 kohta; Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen tuomio 26.10.2000, Kudła v. Puola, CE:ECHR:1988:0526JUD001056383, 122 kohta; Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen tuomio 18.10.2006 Hermi v. Italia, CE:ECHR:2006:1018JUD001811402, 64 ja 65 kohta; Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen tuomio 25.4.2013, Zahirović v. Kroatia, CE:ECHR:2013:0425JUD005859011, 56 kohta ja Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen tuomio 14.2.2017, Hokkeling v. Alankomaat, CE:ECHR:2017:0214JUD003074912, 56 ja 58 kohta).
- 80 Tästä Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen oikeuskäytännöstä ilmenee myös, että kun on säädetty kahdesta oikeusasteesta, sen seikan, että asianomainen henkilö on todella voinut käyttää puolustautumisoikeuksiaan ensimmäisessä oikeusasteessa, perusteella ei voida todeta, että hän on välttämättä saanut hyväkseen Euroopan ihmisoikeussopimuksen 6 artiklassa määrätyt takeet, vaikka hän ei ollut läsnä muutoksenhakumenettelyssä (ks. vastaavasti Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen tuomio Hokkeling v. Alankomaat, 14.2.2017, CE:ECHR:2017:0214JUD003074912, 57, 58 ja 61 kohta).

- 81 Tästä seuraa, että jos menettelyyn kuuluu useita oikeusasteita, joissa on annettu peräkkäisiä tuomioita, joista ainakin yksi on annettu vastaajan poissa ollessa, puitepäätöksen 2002/584 4 a artiklan 1 kohdan ilmaisulla ”päätökseen johtanut oikeudenkäynti” on katsottava tarkoitettavan menettelyä, jonka päätteeksi annettiin viimeinen näistä tuomioista, jos kyseinen tuomioistuin lausui lopullisesti asianomaisen henkilön syyllisyydestä ja tuomitsi hänet vapaudenmenetyksen käsittävän toimenpiteen kaltaiseen rangaistukseen tutkittuaan asiaa koskevat raskauttavat ja lieventävät seikat aineellisesti ja oikeudellisesti, mihin sisältyy tarvittaessa asianomaisen henkilön henkilökohtaisen tilanteen huomioon ottaminen.
- 82 Tämä tulkinta on täysin niiden puolustautumisoikeuksien kunnioittamisen mukainen, jotka puitepäätöksen 2002/584 4 a artiklassa pyritään nimenomaan varmistamaan, kuten edellä 58 ja 59 kohdasta ilmenee.
- 83 Nimittäin se oikeudellinen ratkaisu, jolla asia ratkaistaan aineellisesti lopullisesti sillä tavoin, ettei siihen voida enää hakea muutosta varsinaisin muutoksenhakukeinoin, on asianomaiselle henkilölle ratkaiseva, koska se vaikuttaa suoraan hänen henkilökohtaiseen tilanteeseensa, kun otetaan huomioon syyllisyyden toteaminen sekä tapauksen mukaan hänen suoritettavanaan olevan vapausrangaistuksen vahvistaminen.
- 84 Näin ollen kyseisen henkilön on voitava tässä menettelyn vaiheessa käyttää täysin puolustautumisoikeuksiaan esittääkseen tehokkaasti kantansa ja vaikuttaakseen tällä tavoin lopulliseen ratkaisuun, joka voi johtaa hänen henkilökohtaisen vapautensa menettämiseen. Tulos, johon tämä menettely johtaa, ei ole tässä yhteydessä merkityksellinen.
- 85 Vaikka puolustautumisoikeuksia ei olisi täysin noudatettu ensimmäisessä oikeusasteessa, tämä tilanne voidaan näin ollen pätevästi korjata toisen oikeusasteen menettelyssä, jos siinä noudatetaan kaikkia oikeudenmukaisen oikeudenkäynnin vaatimuksen mukaisia takeita.
- 86 Toisin sanoen puitepäätöksen 2002/584 4 a artiklan säännöksiä ei sovelleta, kun asianomainen henkilö oli läsnä tuomioistuimessa, joka tutki asian aineellisesti uudelleen, mutta ei ensimmäisessä oikeusasteessa. Käänteisesti täytäntöönpanosta vastaavan oikeusviranomaisen on suoritettava mainitussa artiklassa säädetyt tarkastukset, kun asianomainen henkilö oli läsnä ensimmäisessä oikeusasteessa mutta ei tuomioistuimessa, joka tutki asian aineellisesti uudelleen.
- 87 Edellä 81–84 kohdassa oleva tulkinta käsitteestä ”päätökseen johtanut oikeudenkäynti” varmistaa lisäksi mitä parhaiten tämän puitepäätöksen tavoitteen, jona on helpottaa ja nopeuttaa jäsenvaltioiden välistä keskinäisen luottamuksen ja vastavuoroisen tunnustamisen periaatteisiin pohjautuvaa oikeudellista yhteistyötä, toteutumisen, koska siinä keskitytään siihen menettelyn vaiheeseen, joka on asian aineellisen uudelleen tutkimisen johdosta ratkaiseva kyseisen henkilön tuomitsemiselle.
- 88 Jos sitä vastoin katsottaisiin, että puitepäätöksen 2002/584 4 a artiklaa voitaisiin soveltaa myös tällaista lopullista ratkaisua aikaisempaan ratkaisuun, tällainen tulkinta välttämättä pidentäisi ja jopa vaikeuttaisi huomattavasti luovuttamismenettelyä.
- 89 Lisäksi kuten julkisasiamiehen ratkaisuehdotuksen 57 kohdasta ilmenee, puitepäätöksen 2002/584 liitteenä olevan eurooppalaisen pidätysmääräyksen yhtenäistä mallia koskevan lomakkeen d kohdan lukeminen vahvistaa, että tiedot, jotka pidätysmääräyksen antaneen oikeusviranomaisen on siinä toimitettava, liittyvät vain menettelyn viimeiseen vaiheeseen, jossa asia on tutkittu aineellisesti.
- 90 Pääasian kaltaisesta tapauksesta, jossa on kyse kahdessa peräkkäisessä oikeusasteessa eli ensimmäisessä asteessa ja muutoksenhakuasteessa käydystä oikeudenkäynnistä, on erityisesti todettava, että muutoksenhakuasteessa annettuun tuomioon johtanut vaihe on siis yksin merkityksellinen puitepäätöksen 2002/584 4 a artiklan 1 kohdan kannalta, koska tässä vaiheessa on annettu tuomio, johon ei voida enää hakea muutosta varsinaisin muutoksenhakukeinoin ja jolla on näin ollen annettu asiassa aineellisesti lopullinen ratkaisu.

- 91 Näin ollen pääasian kaltaisessa asiassa yhtäältä pidätysmääräyksen antaneen oikeusviranomaisen on tällaisen muutoksenhakumenettelyn osalta toimitettava puitepäätöksen 2002/584 8 artiklan 1 kohdassa tarkoitettut tiedot ja toisaalta täytäntöönpanosta vastaavalla viranomaisella on puitepäätöksen 15 artiklan 2 kohdan mukaisesti toimivalta pyytää tarpeelliseksi katsomiensa lisätietojen toimittamista, jotta se voi tehdä päätöksen kyseisen henkilön luovuttamisesta.
- 92 Erityisesti täytäntöönpanosta vastaavalle oikeusviranomaiselle kuuluvista velvollisuuksista on huomattava, että puitepäätösten sitova luonne johtaa siihen, että jäsenvaltioiden viranomaisilla ja erityisesti kansallisilla tuomioistuimilla on velvollisuus sisäisen oikeuden sen kanssa yhdenmukaiseen tulkintaan (ks. vastaavasti tuomio 16.6.2005, Pupino, C-105/03, EU:C:2005:386, 34 kohta ja tuomio 29.6.2017, Popławski, C-579/15, EU:C:2017:503, 31 kohta).
- 93 Kun täytäntöönpanosta vastaava oikeusviranomainen soveltaa puitepäätöksen 2002/584 4 a artiklan 1 kohtaa, sen on, kun asianomainen henkilö ei ollut henkilökohtaisesti läsnä tuomioon, jossa asia ratkaistiin aineellisesti lopullisesti ja jossa hänet siis tuomittiin, johtaneessa oikeudenkäynnissä, tarkastettava, vastaako sen käsiteltävänä oleva tilanne jotakin tämän säännöksen a–d kohdassa kuvatuista tilanteista.
- 94 Tällainen tarkastaminen on tehtävä niiden tietojen perusteella, jotka ilmenevät sekä eurooppalaisesta pidätysmääräyksestä että sen puitepäätöksen 2002/584 15 artiklan 2 ja 3 kohdan nojalla saamista mahdollisista täydentävistä tiedoista tai lisätiedoista.
- 95 Mikäli osoittautuu, että sen käsiteltävänä oleva tilanne vastaa jotakin puitepäätöksen 2002/584 4 a artiklan 1 kohdan a–d alakohdassa kuvatuista tilanteista, täytäntöönpanosta vastaavalla oikeusviranomaisella on velvollisuus panna eurooppalainen pidätysmääräys täytäntöön ja hyväksyä etsityn henkilön luovuttaminen, kuten edellä 50 ja 55 kohdasta ilmenee.
- 96 Lisäksi kun puitepäätöksen 2002/584 4 a artiklassa säädetään eurooppalaisen pidätysmääräyksen täytäntöönpanon harkinnanvaraisesta kieltäytymisperusteesta ja mainitun artiklan 1 kohdan a–d alakohdassa mainitut tapaukset on laadittu poikkeuksiksi tästä harkinnanvaraisesta kieltäytymisperusteesta, unionin tuomioistuin on jo todennut, että täytäntöönpanosta vastaava oikeusviranomainen voi jopa todettuaan, etteivät nämä tapaukset kata sellaisen henkilön tilannetta, joka on pidätysmääräyksen kohteena, ottaa huomioon muita seikkoja, joiden avulla se voi varmistua siitä, että asianomaisen henkilön luovuttaminen ei tarkoita puolustautumisoikeuksien loukkaamista (ks. vastaavasti tuomio 24.5.2016, Dworzecki, C-108/16 PPU, EU:C:2016:346, 50 ja 51 kohta).
- 97 Näin ollen puitepäätöksessä 2002/584 ei estetä täytäntöönpanosta vastaavaa oikeusviranomaista varmistumasta kyseisen henkilön puolustautumisoikeuksien noudattamisesta ottamalla asianmukaisesti huomioon kaikki sen käsiteltävänä olevalle asialle ominaiset seikat, mukaan lukien ne, jotka voivat olla sen itsensä hallussa, kunhan puitepäätöksen 17 artiklan mukaisten määräaikojen noudattamista ei kyseenalaisteta.
- 98 Edellä esitetyillä perusteilla esitettyyn kysymykseen on vastattava, että kun pidätysmääräyksen antanut jäsenvaltio on säätänyt rikosprosessista, johon kuuluu useita oikeusasteita ja jossa voidaan näin ollen antaa peräkkäisiä tuomioita, joista ainakin yksi on annettu vastaajan poissa ollessa, puitepäätöksen 2002/584 4 a artiklan 1 kohdassa tarkoitettua käsitettä ”päätökseen johtanut oikeudenkäynti” on tulkittava siten, että sillä viitataan pelkästään vaiheeseen, jonka päätteeksi annettiin asian aineellisen uudelleen tutkimisen, sekä tosiseikkojen että oikeudellisten seikkojen osalta, perusteella tuomio, jossa lausutaan lopullisesti asianomaisen henkilön syyllisyydestä ja hänen tuomitsemisestaan vapaudenmenetyksen käsittävän toimenpiteen kaltaiseen rangaistukseen.
- 99 Pääasiassa kyseessä olevan kaltainen muutoksenhakumenettely kuuluu lähtökohtaisesti tämän käsitteen soveltamisalaan. Ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen on kuitenkin varmistuttava siitä, että tällä menettelyllä on edellä mainitut ominaisuudet.

Oikeudenkäyntikulut

100 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely unionin tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä unionin tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (viides jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

Kun pidätysmääräyksen antanut jäsenvaltio on säätänyt rikosprosessista, johon kuuluu useita oikeusasteita ja jossa voidaan näin ollen antaa peräkkäisiä tuomioita, joista ainakin yksi on annettu vastaajan poissa ollessa, eurooppalaisesta pidätysmääräyksestä ja jäsenvaltioiden välisistä luovuttamismenettelyistä 13.6.2002 annetun neuvoston puitepäätöksen 2002/584/YOS, sellaisena kuin se on muutettuna 26.2.2009 annetulla neuvoston puitepäätöksellä 2009/299/YOS, 4 a artiklan 1 kohdassa tarkoitettua käsitettä ”päätökseen johtanut oikeudenkäynti” on tulkittava siten, että sillä viitataan pelkästään vaiheeseen, jonka päätteeksi annettiin asian aineellisen uudelleen tutkimisen, sekä tosiseikkojen että oikeudellisten seikkojen osalta, perusteella tuomio, jossa lausutaan lopullisesti asianomaisen henkilön syyllisyydestä ja hänen tuomitsemisestaan vapaudenmenetyksen käsittävän toimenpiteen kaltaiseen rangaistukseen.

Pääasiassa kyseessä olevan kaltainen muutoksenhakumenettely kuuluu lähtökohtaisesti tämän käsitteen soveltamisalaan. Ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen on kuitenkin varmistuttava siitä, että tällä menettelyllä on edellä mainitut ominaisuudet.

Allekirjoitukset